

PRAVIDLA PRO TVORBU ROČNÍKOVÝCH PRACÍ – školní rok 23/24

Ročníková práce je od školního roku 2010/11 součástí profilové části maturitní zkoušky na TG. Zvolené téma souvisí s vyučovacím předmětem, jehož celková hodinová dotace je minimálně 4 hodiny (studia na vyšším stupni víceletého gymnázia), nejlépe seminářem.

Při hodnocení ročníkové práce se sleduje:

1. obsahová úroveň práce
2. vyjadřování a jazyková bezchybnost
3. původnost práce (vlastní názory, hodnocení, přínos, vztah...)
4. formální náležitosti
5. využití práce

Níže uvedené požadavky jsou **povinné**. Práce, která jim nebude vyhovovat, bude vrácena k přepracování.

Požadavky na formální úpravu ročníkové práce

Písmo, odstavce, okraje:

- písmo velikosti 12, font Times New Roman nebo Arial, řádkování 1,5
- poznámky pod čarou se mohou využívat k zápisu méně podstatných informací, doporučená velikost písma pro poznámkový aparát 9–11
- číselné odkazy se píšou bez mezery až za interpunkční znaménko.¹ Pokud se odkaz vztahuje pouze k jednomu slovu¹ či sousloví, píšeme číselný odkaz za něj
- text jednostranný
- okraj vlevo odsazen na 3 cm kvůli vazbě, ostatní okraje standardní
- zarovnání textu do bloku, odstavce jsou odsazeny
- v textu se používá jeden styl písma, v nadpisech je možno používat tučné písmo

Citace v textu:

- citace v textu lze uvádět 2 způsoby:
 - o používají se citace označené v textu číslem, které odkazuje na zdroj uvedený na téže straně pod čarou
 - o používají se zkrácené citace – za citovanou větu, za odstavec uvádíme autora a rok vydání díla (Novák, 2004, s. 36), (OpenAI), v seznamu literatury pak musí být uveden celý zdroj

Citování AI:

Části textu RP napsané AI musí být v textu řádně odcitovány. (Upozornění: Pokud použijete AI pro vyhledávání bibliografických zdrojů, pak citujete samozřejmě původní (primární) zdroje, ze kterých AI čerpala. Podle citační normy můžete použít sekundární citaci pouze tehdy, není-li primární zdroj dostupný. V ostatních případech byste se měli citování sekundárních zdrojů vyhnout. Sekundární citace používá i Wikipedie, proto je její citování rovněž nevhodné).

Psaní a číslování stránek, kapitol, grafů, tabulek a další grafiky se řídí těmito pravidly:

- každá kapitola se uvádí na novou stranu;
- mezi číslo kapitoly (podkapitoly, oddílu) a text nadpisu se nepíše tečka (př. 1 Název kapitoly, 1.1 Podkapitola, 1.1.1 Oddíl);
- za názvem kapitoly (podkapitoly, oddílu) se nepíše tečka;
- nadpis kapitoly (podkapitoly, oddílu) se nepodtrhává;

- nadpis kapitoly je možné zvýraznit tučně a písmem o větší velikosti;
- nadpis podkapitoly/oddílu je možné zvýraznit písmem o větší velikosti;
- od předcházejícího textu se odděluje alespoň jedním prázdným řádkem;
- od následného textu je dobré jej oddělit prázdným řádkem nebo půlřádkem;
- úvod a závěr se nečísluje;
- stránky se číslují, ale prohlášení, poděkování, abstrakt, obsah a seznam zkratk se nečíslují, započítávají se však do pořadí stránek (Úvod tedy např. začíná stránkou 6);
- popisky tabulek, obrázků a schémat včetně jejich číslování se uvádí na nimi a pod grafickým znázorněním se uvádí pramen;
- pokud jsou obrázky, tabulky, grafy aj. vkládány do textu musí být očíslovány, pojmenovány a otitulkovány, pro každý druh ilustrace je vlastní číselná řada (např. tab. č. 1, obr. č.1, graf č. 1)

Seznam literatury:

- na konci textu abecedně, obsahuje citovanou literaturu (položky, na které jste odkazovali v textu) a prostudovanou literaturu (položky, na které v textu neodkazujete, ale s nimiž jste se seznámili při studiu daného tématu).

Přílohy:

- stránky příloh se nezapočítávají do stanoveného rozsahu práce, přílohy obsahují tabulky, grafy, obrázky apod., každá ilustrace musí mít své pořadové číslo, pro každý druh ilustrace je vlastní číselná řada

Požadavky na obsahovou stránku ročníkové práce

- práce má obsahovat minimálně **20–25 normostran** čistého textu (bez graf. příloh, NS = 1800 znaků), max. délka není stanovena, doporučuje se nepřekročit 40 stran. Pro žáky – cizince je stanoveno minimálně **15–20 normostran**.

Práce se dělí na následující části:

- Vazba – desky (logo, škola, třída, rok, jméno autora, titul a jméno konzultanta, název práce, maturitní ročníková práce – nikoli seminární apod.)
- Prohlášení a podpis (vlastnoruční) Prohlašuji, že jsem ročníkovou práci na téma XY vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a pramenů. Dále prohlašuji, že nástroje AI jsem v ročníkové práci využil/a v souladu s principy pravidel pro tvorbu ročníkových prací na TG a že na využití těchto nástrojů v práci vhodným způsobem odkazuji.“
- Poděkování
- Abstrakt (není povinné)
- Obsah
- Úvod (v úvodu motivace, předmět práce, struktura práce, metody, cíl práce, popřípadě dopad (přínos) práce)
- Zpracování literatury a tématu
- Diskuze (diskuse není rozhovor!) – stěžejní část práce!
- Závěr (shrnutí poznatků, naplnění cíle, popřípadě využití práce)
- Seznam literatury
- Seznam zkratk
- Použití AI v ročníkové práci (nečísluje se, text se nezapočítává do celkového počtu normostran)

- žák uvede všechna funkční použití AI nástrojů ve své práci (jako je např. formální nebo stylistická úprava textu, překládání slov, vytvoření obrázku apod.)
- žák uvede důvody, které ho vedly k využití AI při psaní RP
- žák popíše svoji zkušenost s AI při psaní ročníkové práce

Ročníková práce povinně obsahuje teoretickou a praktickou část (př. praktické části textu – chemický pokus, sběr dat, praktický experiment v terénu, výpočet, počítačový model, technický výkres apod.). Praktická část je zdokumentována v ročníkové práci a souvisí s rámcem teoretické části práce.

○ Přílohy

V *úvodu* žák seznamuje s tématem, uvádí cíle práce, případně její využití (1–2 strany).

V kapitolách věnovaných *zpracování literatury* a tématu jsou fakta a údaje, které čerpal autor práce z literatury a jiných zdrojů. *Neuvádí zde své názory, spíše popisuje známé skutečnosti. Tato část práce nemůže tvořit její velkou většinu* (více jak 2/3, max. 15/ event. 10 stran).

V *diskuzi* autor vyjadřuje své vlastní názory na daný problém vzhledem k faktům, které uvádí v části „Zpracování literatury a tématu.“ Jedná se o postoje, řešení, zkušenosti. V diskuzi je možné analyzovat a vyhodnocovat výsledky praktické části práce a navrhnout možné další rozšíření výzkumu (2–3 strany). Diskuse *nesmí mít kompilační charakter*, žák by měl kvalifikovaně vyjádřit svůj vlastní názor.

V *závěru* shrnutí, stručně se hodnotí dosažení vytyčených cílů (1–2 strany).

V *seznamu zkratk* jsou uváděny vysvětlivky zkratk, použitých v textu (mezinárodní společnosti, organizace, odborné pojmy atd.).

Obrazová příloha *obsahuje grafiku*, která se týká tématu. Každá grafika (obrázek, graf, tabulka) musí být očíslována a uvedena s názvem (např. Obr. 9.1 Automobil Škoda Octavia). Může být zahrnuto do textu, avšak nesmí dojít ke snížení minima normostran (tedy znaků).

Termíny	Zvolení tématu – do 1. 10. Stanovení konzultanta – do 1. 10. Odevzdání konceptu práce – 20. 12. (na mail vosmikova@trojskegymnazium.cz) Doladění, formální úpravy a opravy chyb – do 25. 3. Hodnocení konzultanta (garanta) – do 12.4. Určení oponenta práce – do 17. 3. Odevzdání práce – do 2. 4. 12:40 svázaný výtisk do sekretariátu školy, elektronicky na mail vosmikova@trojskegymnazium.cz Posouzení oponenta – 26. 4. Obhajoba ročníkové práce – viz termín ústní části MZ
----------------	--

V případě hodnocení práce oponentem známkou nedostatečný bude stanoven termín přepracování RP. V případě plagiátorství se práce hodnotí jako neodevzdaná.

Nedodržení termínu odevzdání ročníkové práce = nehodnoceno z předmětu Svět práce, nelze postoupit k maturitní zkoušce

Přílohy: pravidla citování a citování v textu, úloha konzultanta a postup při obhajobě (viz níže)

Pravidla citování

Způsoby citování upravuje mezinárodní norma ČSN ISO 690.

<https://sites.google.com/site/novaiso690/>

Citování v textu

- kanonickou součástí odborného textu je bibliografie (citace)
- je třeba dobře zajistit odkazy z textu na citovanou literaturu tak, aby si ji čtenář mohl snadno vyhledat (využití poznámky pod čarou nebo odkazovací závorky, doplnění stránky, ze které bylo citováno)
- dodržovat požadovanou bibliografickou normu
- citovat vše, co není všeobecná znalost a myšlenka vás jako autora
- citace se v textu vyznačují pomocí uvozovek nebo kurzívou (pokud chcete citace vyznačovat kurzívou, nepoužívejte uvozovky a naopak)
- parafráze se graficky nevyznačují, uvádí se však zdroj
- cituje-li se z cizojazyčné literatury, do textu přeložit, uvést, o čí překlad se jedná, do poznámky pod čarou uvést originální znění
- přejaté citace (citování nějakého zdroje prostřednictvím jiného zdroje) co nejvíce omezit, jsou ale možné v případě, že se k původní práci je těžké v daných podmínkách dostat

Citování AI

- Žák cituje generativní AI nástroj vždy, když parafrázuje, cituje nebo do své vlastní práce zahrnuje jakýkoli obsah (text, obraz, tabulka, graf, data nebo jiný), který byl tímto nástrojem vytvořen.

Šablona pro tvorbu citace AI

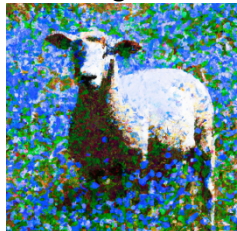
- Název společnosti, která AI vytvořila
- Název zdroje (popis promptu=dotazu)
- Název AI nástroje (např. ChatGPT)
- Verze AI nástroje (datum dané verze)
- Datum vytvoření obsahu

Příklady citování AI

Citování/parafráze textu

OPENAI. *Jaký je recept na maďarský guláš?* [chatbot]. In: ChatGPT-4 [online]. [cit. 2023-05-01].

Citování generativních obrázků

OPENAI. *Pointillistická malba ovečky na prosluněném poli z modrých květin.* In: DALL-E, verze 2 [online]. [cit. 2023-05-01].

Úloha konzultanta maturitní práce

1. Vypsat téma, pomoci při výběru názvu práce, zúžit téma, aby se mu dalo věnovat do hloubky – ne „Druhá světová válka“, ale „Bitva o Stalingrad“)
2. Vést přehled o počtu konzultací. Konzultace probíhá ve formě dohodnuté schůzky, nikoliv rychlého rozhovoru (na chodbě a podobně).
3. Dbát na dodržování pravidel tvorby ročníkové práce a správnost citování.
4. Vyplnit písemné hodnocení (tabulka Vyjádření konzultanta RP), v připomínkách můžete zhodnotit přístup studenta, zohlednění doporučení konzultanta, a to, zda práce byla psána postupně či na poslední chvíli, odhadnout kvalitu práce – vyzdvihnout klady, případně popsat zápory...). Hodnocení se odevzdává elektronicky na mail vosmikova@trojskegymnazium.cz do 12.4.
5. Otestovat porozumění textu u MZ

OBHAJOBA ROČNÍKOVÝCH PRACÍ

Obhajoba RP

- 15 minut (+příprava na potítku 15 min – žák dostane otázky od konzultanta, které dopředu neznal)
- představení práce – odpovědi na 2-3 otázky oponenta, které zná dopředu, za použití prezentace PPT vztahující se k praktické části práce
- testování porozumění – 2-3 otázky konzultanta, které se vztahují k obsahu ročníkové práce = konzultant ve 2-3 otázkách požádá žáka o vysvětlení nebo rozvinutí určitých částí textu RP